ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΡΟΝΟΙᾼ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Η΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 17 ΜΑΡΤΙΟΥ 1918. ΑΡΙΘ. 143

Ο «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Κήρυκος» ἐν Ἀθήναις διὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτοῦ ὡς Μητροπολίτου Ἀθηνῶν προξενεῖ ἰδιαιτέραν χαρὰν εἰς πάντας ὅσοι συνεδέθημεν μετ᾿ αὐτοῦ ἐν Κύπρῳ. Μέχρι τοῦδε τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἐξήταζε μὲν καὶ γενικώτερα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα, ἀλλὰ κυρίως ἔφερε Κυπριακὸν χαρακτῆρα. Ἀνεφέρετο εἰς τὴν ζωὴν καὶ κίνησιν τῆς ἐν Κύπρῳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἥτις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀναδιοργανώσασα ἑαυτὴν εἰσῆλθεν εἰς στάδιον ἀναπτύξεως. Εἰρηνεύσασα ἐσωτερικῶς ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου διετύπωσε σαφῶς τὰς διεπούσας αὐτὴν διατάξεις, ἐμερίμνησε περὶ τῆς μορφώσεως τοῦ Κλήρου καὶ τῆς κρείττονος τοῦ μοναχικοῦ βίου διαρρυθμίσεως, τῆς καθόλου ἀναπτύξεως τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ βίου. Ἡ ἀρξαμένη αὕτη ἀναγέννησις τῆς Ἐκκλη-

σίας Κύπρου συνεχιζομένη θὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἄριστον ὑπόδειγμα ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας.

Ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ» συνεδέθη στενῶς πρὸς τὴν κίνησιν ταύτην τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου, πρὸς μελέτην τῆς ὁποίας εἶναι ἡ μόνη ἔγκυρος πηγή. Ταυτοχρόνως δ᾿ ἐδημοσίευσε πραγματείας ἐπιστημονικὰς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου ἀναφερομένας καὶ κείμενα ἀνέκδοτα, λαμπρῶς καὶ ἐπιζήλως διανύσας τὸ μέχρι τοῦδε στάδιον τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ.

Νῦν ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ» εἰς εὐρύτερον εἰσέρχεται στάδιον μέλλων νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ζωὴν καὶ κίνησιν τῆς ἐν Ἑλλάδι ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Καὶ μόνον τὸ γεγονὸς ὅτι ἅμα τῇ ἐγκαθιδρύσει τοῦ νέου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ἐκδίδεται, παρὰ τὰς παρούσας δυσμενεῖς ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως χάρτου συνθήκας, μαρτυρεῖ τὴν μεγάλην χρησιμότητα αὐτοῦ πρὸς μελέτην καὶ ἐξέτασιν τῶν διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Αὐτὸς ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ νέου Μητροπολίτου, ὁ δημοσιευόμενος ἐν τῷ παρόντι τεύχει τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Κήρυκος», θίγει πλεῖστα ζητήματα χρῄζοντα λεπτομεροῦς ἐρεύνης καὶ ἀναπτύξεως. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἱστορία καθόλου τῆς ἐν Ἑλλάδι ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν ἠρευνήθη εἰσέτι ἐπιστημονικῶς, τοῦ δὲ περιοδικοῦ ἡ ἔκδοσις θὰ προκαλέσῃ ἀναμφιβόλως τοιαύτην ἔρευναν ἐκτὸς τῆς ἐρεύνης γενικωτέρων θεολογικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, μέχρι τῆς ἐκδόσεως παρ᾿ ἡμῖν εἰδικοῦ καθαρῶς ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ.

Ὅπως δὲ μέχρι τοῦδε ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ», οὕτω καὶ εἰς τὸν ἑξῆς χρόνον θ᾿ ἀπευθύνηται καὶ πρὸς τὸν λαόν, δημοσιεύων ἄρθρα καὶ πραγματείας ἐπὶ πρακτικῶν θεμάτων. Θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶναι ἄμβων γραπτοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου καὶ διδασκαλίας τοῦ λαοῦ, πρακτικῆς ἐκθέσεως τῶν ζητημάτων τῆς πίστεως καὶ τῆς ἠθικῆς, ἀναπτύξεως τῶν ἱερῶν Γραφῶν καὶ ἐξηγήσεως

Ταυτοχρόνως θὰ παρακολουθῇ ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Κήρυξ» οὐ μόνον τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀλλὰ καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν καθ᾽ ὅλας αὐτῆς τὰς ἐκφάνσεις καὶ πᾶσαν καθόλου πνευματικὴν κίνησιν, σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἠθικήν.

Εἴθε δ᾽ εὐδοκίᾳ τοῦ οὐρανίου Πατρὸς τῶν φώτων ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Κήρυξ» νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ ἐν Ἀθήναις πλήρη τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀποστολὴν ἐπ᾽ ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀρχ. ***Χρυσόστομος Παπαδόπουλος***

ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΙΚΟΣ

Σεβάσμιοι τῆς Ἐκκλησίας Ποιμένες,
Ἔντιμοι τῆς Πολιτείας Ὑπουργοί,
Τίμιον πρεσβυτέριον καὶ ἐν Χριστῷ διακονία,
Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα,

Ἵσταμαι ἤδη ἐπὶ τῆς σκοπιᾶς εἰς ἥν με ἠθέλησεν ἡ ψῆφος ὑμῶν καὶ εὐμένεια καὶ τοῦ φιλοχρίστου Βασιλέως ἡ ἐπίνευσις. Ἵσταμαι δὲ πεπληρωμένος αἰσθημάτων συγκλονιζόντων μου ἐκ θεμελίων τὴν ὑπόστασιν.

Τίνι θείων ἢ ἀνθρωπίνων πραγμάτων ροπῇ εὑρίσκομαι παρὰ τὸ πηδάλιον τοῦ σκάφους τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας; Πόθεν τὸ κατάντημα τοῦτο τῆς ἐμῆς σταδιοδρομίας, ἥτις ἀρξαμένη ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ διελθοῦσα διὰ τῆς Ἀντιοχείας καὶ πάλιν διὰ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ διὰ τῆς Κύπρου καταλήγει εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως; Διὰ τοῦτο ἆρά γε ἔλαβον ἐν Δαμασκῷ τὴν χάριν τῆς διακονίας καὶ προεπαιδεύθην εἰς τοῦ Σταυροῦ τὴν Σχολὴν καὶ προεκινδύνευσα ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων τῆς Σιὼν καὶ προεγυμνάσθην ἐν Κύπρῳ, ἵνα γίνω Ἀθηναίων διδάσκαλος; Εἶναι ταῦτα ἆρά γε Θεοῦ κλῆσις ἢ Θεοῦ ἀνοχή;

Ἓν πρᾶγμα ἀντιλαμβάνομαι ἀρκετὰ σαφῶς, ὅτι εἶμαι κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν τοῦ Παύλου συνέκδημος. Εἴθε νὰ ἐγνώριζον ἀπὸ τοῦδε ὅτι «οὐκ εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον»[1]. Εἴθε νὰ εἶχον ἀπὸ τοῦδε τὴν βεβαίωσιν ὅτι δὲν εἶμαι συνηριθμημένος ὑπὸ τοῦ Παύλου μεταξὺ ἐκείνων ἐκ τῶν συνεκδήμων του, οἵτινες «ἐξ ἐριθείας» ἢ «διὰ φθόνον καὶ ἔριν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν»[2].

Ἐν τούτοις εὑρίσκομαι ἤδη μετ᾿ αὐτοῦ εἰς τὰς κλεινὰς Ἀθήνας καὶ ἀφοῦ τὸν εἶδον ἐν Δαμασκῷ διὰ σαργάνης ἀπὸ τοῦ τείχους καταβιβαζόμενον καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις διὰ τὴν ἐν Χριστῷ ἐλευθερίαν διωκόμενον καὶ ἐν Κύπρῳ πρὸς τοὺς διαστρέφοντας τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας ἀντιτασσόμενον, βλέπω τώρα αὐτὸν καὶ ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου τοὺς σοφοὺς Ἀθηναίους διδάσκοντα[3]. Ἀκούω τὰ ἐγκώμια τῆς θεοσεβείας των, διὰ πληθώρας ἐκδηλουμένης βωμῶν καὶ σεβασμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς ἐνδείας των περὶ τὴν γνῶσιν τοῦ λατρευομένου Θεοῦ. Βλέπω τὸ φιλόθρησκον τῶν Ἀθηναίων πλῆθος φιλομαθῶς περιεργαζόμενον τὴν ἀπὸ τοῦ Γολγοθᾶ καὶ τοῦ Τάφου ἐμπνευσμένην τοῦ Ἀποστόλου διδαχὴν καὶ διακρίνω· μεταξὺ τοῦ πλήθους καὶ Ἐπικουρείους ἡδονιστὰς καὶ Στωικοὺς ἐπὶ ἀσκητισμῷ κομπάζοντας καὶ βλέπω τοὺς μὲν χλευάζοντας τὴν ξενίζουσαν «τοῦ σπερμολόγου τούτου»[4] διδαχήν, τοὺς δὲ ἐπιφυλασσομένους νὰ ἀκούσωσιν αὐτὴν καὶ πάλιν, ὀλίγους δέ τινας μόνον ἀνεπιφυλάκτως εὐθὺς ἀποδεχομένους τὸ κήρυγμα τῆς ἀληθείας.

Δὲν εἶναι ὅσιον οὐδὲ θεοφιλὲς ἡ ἀναλογία νὰ ὑπερβῇ τὰ λογικά της ὅρια. Οὔτε ἐγὼ εἶμαι Παῦλος οὔτε ὑμεῖς οἱ Ἀθηναῖοι οἱ «ἀγνώστῳ Θεῷ» θύοντες καὶ «εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαιροῦντες ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον». Ἀλλὰ διὰ νὰ παρίδητε τόσους δοκίμους περὶ ὑμᾶς αὐτοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας καὶ καλέσητε ἐμὲ τὸν μακρὰν εὑρισκόμενον ἐπὶ τὸ ὑψηλὸν τοῦτο τῆς προεδρικῆς διακονίας ἀξίωμα, ἀναμφιβόλως ἠθελήσατε νὰ δείξητε ὅτι ἀποδίδετε ἐξαιρετικὴν σπουδαιότητα εἰς τὴν παροῦσαν πλήρωσιν τοῦ χηρεύοντος προεδρικοῦ θρόνου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας. Οὐδεὶς προσκαλεῖ πόρρωθεν ἰατρὸν ἐὰν δὲν ὠθῆται εἰς τοῦτο ὑπὸ σοβαρότητος τῆς ἀσθενείας του.

---

[1] Γαλ. β´ 2. [2] Φιλιπ. α´ 15-16. [3] Πρξ. ιζ´ 16 ἑ. [4] Πρξ. ιζ´ 18.

Ἐὰν ὀρθῶς τῶν πραγμάτων ἀντιλαμβάνωμαι, τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ταύτης καὶ οἱ ταγοὶ αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοί τε καὶ πολιτικοὶ αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην ἐξυψώσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου εἰς ἐπίπεδον ἀνώτερον ἐκείνου εἰς τὸ ὁποῖον διατελεῖ εὑρισκόμενος νῦν, καὶ ὄχι ἁπλῶς εἰς ἀνώτερον, ἀλλ᾽ εἰς ἐκεῖνο τὸ ἐπίπεδον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ παρουσιάζωνται πληρούμεναι τῆς Ἐκκλησίας αἱ ἐπαγγελίαι.

Ὁ χριστεπώνυμος λαὸς πιστεύει ὅτι ἡ Ἐκκλησία αὐτοῦ εἶναι «Ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας»[1] καὶ ὅμως εἶδε τὴν πλάνην περιφανῶς ἐγκαθιδρυμένην εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀληθείας καὶ σπιλοῦσαν τὴν ἄσπιλον τοῦ Χριστοῦ νύμφην. Πιστεύει ὅτι «οὗ τὸ πνεῦμα Κυρίου ἐκεῖ ἐλευθερία»[2] καὶ ὅμως ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἐξωτερικὴ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ δὲν ἐδρόσισεν ἀκόμη πλήρως διὰ τῆς θείας πνοῆς της τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Πιστεύει ὅτι «ἡ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης»[3], καὶ ὅμως τὴν μὲν ὠφελιμότητα τῆς εὐσεβείας δὲν βλέπει εἰς πάντα τὰ ἀφορῶντα τὰς ἀνθρωπίνας σχέσεις ἐκτεινομένην, τὰς δὲ διὰ τὴν παροῦσαν ζωὴν ἐπαγγελίας αὐτῆς δὲν καρποῦται ἐν τῇ πληρότητι αὐτῶν.

Πιστεύει ἀκόμη ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὅτι ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, εἰς ἣν ἀνήκει, εἶναι ὁ θεματοφύλαξ τῶν ὅρων, ἐν οἷς οἱ Ἕλληνες Πατέρες αὐτοῦ ἐπὶ Ἑλληνικῶν ἐδαφῶν καὶ ἐν Ἑλληνικῇ γλώσσῃ διετύπωσαν ἀπαρασαλεύτως τὰ δόγματα τῆς ὀρθῆς πίστεως, καὶ ὅμως βλέπει ὅτι λαοὶ ἄλλοι, οὓς γνωρίζει περὶ τὴν δογματικὴν ἀλήθειαν χωλαίνοντας, προηγοῦνται αὐτοῦ ἐν τῇ καρποφορίᾳ τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας καὶ πληρέστερον ἀπολαμβάνουσιν ἐν τῇ ἐθνικῇ καὶ τῇ ἄλλῃ αὐτῶν ζωῇ τὴν ὠφελιμότητα τῆς θεοσεβείας.

Μὴ γένοιτο νὰ νομισθῇ ὑπὸ οἱουδήτινος ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἡ ἐκ πολλῶν ἐπὶ μέρους ἀποτελουμένη αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἔπαυσε νὰ αὐξάνῃ «τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ»[4]. Ἐκκλησία ἥτις ἐξακολουθεῖ νὰ δίδῃ εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ὁμολογητὰς καὶ μάρτυρας δὲν εἶναι Ἐκκλησία νεκρά. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς εἶναι ἀκόμη καὶ σήμερον ἡ κατ᾽ ἐξοχὴν στρα-

---

[1] Τιμ. Α′ γ′ 15. [2] Κορ. Β′ γ′ 18. [3] Τιμ. Α′ δ′ 8. [4] Κολ. β′ 19.

τευομένη Ἐκκλησία ἡ δυναμένη νὰ λέγῃ μετ' ἐγκαυχήσεως ἐν Χριστῷ ὅτι «ἀνταναπληροῖ τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκὶ αὐτῆς»[1]. Δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ὁποία ὑπὸ τοὺς αἰῶνας τῆς σκληρᾶς δουλείας ὑπῆρξεν ἡ σώτειρα τοῦ Ἔθνους κιβωτός; Οὐχὶ ὑπὸ τὴν θαλπωρὴν τῶν πτερύγων αὐτῆς εὗρον καταφύγιον καὶ παραμυθίαν τὰ τέκνα τῆς δουλωθείσης Πατρίδος; Καὶ σήμερον δὲ ὅτε τοῦ ᾞδου αἱ Πύλαι ἐξαπελύθησαν κατὰ τῶν κυριωτέρων αὐτῆς τμημάτων δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ τὰ δάκρυα τῶν ὀδυνωμένων ἀποσμήχουσα καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν ἀπηλπισμένων ἀναπτεροῦσα; Θὰ ἐλάλει ἀδικίαν εἰς ὕψος ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ κατηγορήσῃ τὴν ὑπὸ δουλείαν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, διότι βαδίζει ἔχουσα κύπτουσαν τὴν ἀκανθοφοροῦσαν κεφαλὴν καὶ δεδεμένας τὰς τετραυματισμένας χεῖρας.

Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ τμῆμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ ἑνὸς ἤδη που αἰῶνος τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας ἠλευθερωμένον. Εἶναι ἡ ἁγιωτάτη αὕτη αὐτοκέφαλος τῆς Ἑλλάδος Ἐκκλησία, ἥτις διὰ τοῦτο ἐζήτησε καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβεν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς συστάσεως τοῦ Βασιλείου τὸ αὐτοκέφαλον καὶ τὸ αὐτοδιοίκητον ἵνα ἐλεύθερον τρέχουσα δρόμον ἐν τοῖς ὁρίοις ἐλευθέρας ὁμοεθνοῦς καὶ ὁμοδόξου Πολιτείας πολλαπλασιάσῃ τὸ τάλαντον, διὰ τῆς ἀνακαθάρσεως τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς ὀργανισμοῦ καὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως ἀπὸ τὴν σκωρίαν καὶ τοὺς ῥύπους τῶν μακρῶν τῆς δουλείας χρόνων, διὰ τῆς ἱκανώσεως τοῦ ἱεροῦ κλήρου συνολικῶς εἰς τὸ νὰ εἶναι τὸ φῶς καὶ τὸ ἅλας τῆς κοινωνίας, διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν θεολογικῶν σπουδῶν ἀξίως τοῦ μεγάλου θεολογικοῦ παρελθόντος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς συμβολῆς εἰς τὸ ἔργον τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ, διὰ τῆς διαπιστώσεως ὅτι ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν δέεται μόνον ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν δεήσεσιν αὐτῆς «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως» ἀλλὰ καὶ κινεῖται καὶ ἐργάζεται εὐκαίρως, ἀκαίρως πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἀντικειμένου τῆς δεήσεως αὐτῆς. Καὶ ἵνα συντόμως εἴπω: διὰ τοῦτο ἐγένετο αὐτοκέφαλος καὶ αὐτοδιοίκητος ἵνα ἐν τῇ προκοπῇ καὶ τῇ ἐπιδόσει τοῦ μέρους ὑπὸ ἐλεύθερον βιοῦντος οὐρανὸν καταδειχθῇ καὶ τοῦ ὅλου, τῆς ὅλης τουτέστιν Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἠθικὴ ἀξία καὶ δύναμις.

---

[1] Κολ. α' 24.

Διατὶ αἱ ἐλπίδες αὗται ἔμειναν καὶ μένουσιν ἔτι ἀνεκπλήρωτοι; Τί παθοῦσα ἡ αὐτοκέφαλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου Ἐκκλησία ὄχι μόνον πρόοδον δὲν ἐσημείωσεν ὑπὸ τὴν ἐλευθέραν σταδιοδρομίαν, ἀλλὰ καὶ ἐν πολλοῖς, ἐν πλείστοις, φαίνεται ὑστεροῦσα τῶν τε ὑπὸ δουλείαν ἔτι καὶ τῶν νεωτέρων αὐτῆς εἰς τὴν αὐτοδιοίκησιν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν;

Θὰ τὸ εἴπω ἀμέσως. Κατὰ τὴν χειραφέτησιν αὐτῆς καὶ τὴν εἰς αὐτοκέφαλον διοικητικὴν ὀργάνωσιν διεπράχθησαν σφάλματα θεμελιώδους σημασίας. Ὁ διοικητικὸς ὀργανισμὸς δὲν ἠντλήθη ἐκ τοῦ εὐκλεοῦς παρελθόντος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, οὐδὲ ἐθεμελιώθη ἐξ ὁλοκλήρου ἐπὶ τῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας. Κατηρτίσθη κατὰ μίμησιν ὑποδειγμάτων ξένων, αἱ δὲ σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν Πολιτείαν ἐνομοθετήθησαν ἢ διεμορφώθησαν ἐν τῇ πράξει κατὰ τρόπον ὅστις ἀντιβαίνει μὲν πρὸς τὸ δίκαιον ἀντιβαίνει δὲ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς τε Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐξουσία, δι᾽ ἧς τὸ ἁγιογραφικὸν καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον περιβάλλουσι τὴν ποιμαίνουσαν Ἐκκλησίαν ὅπως καταστήσωσιν αὐτὴν ἱκανὴν διὰ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολήν της, ὑπεβλήθη εἰς περιορισμούς, οἵτινες ἀναγκαίως αἴρουσιν ἀπ᾽ αὐτῆς μέγιστον μέρος τῆς διὰ τὴν καθυστέρησιν εὐθύνης. Καὶ ἡ εὐθύνη δ᾽ αὕτη μειοῦται ἔτι μᾶλλον ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὔτε ἀρχικῶς οὔτε ἐφεξῆς ἠνέχθη ἡ Ἐκκλησία ἀδιαμαρτυρήτως τὸν διοικητικὸν ὀργανισμόν, ὃν ἐπέβαλεν εἰς αὐτὴν ἄκουσαν ἡ ἀλλοεθνὴς καὶ ἀλλόδοξος τῶν Βαυαρῶν ἀντιβασιλεία, τῆς ὁποίας ὅλα μὲν τὰ ἄλλα ἴχνη ἐξέλιπον ἤδη παντελῶς ἀπὸ τοῦ πολειτιακοῦ μας βίου, ἐξακολουθοῦν δὲ μόνον τὴν βλαβεράν των ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς ὅσα ἀναμφιβόλως διὰ νὰ ταπεινώσωσι τὴν Ἐκκλησίαν μας οἱ ξένοι ἐκεῖνοι περὶ αὐτῆς καὶ τῶν σχέσεων αὐτῆς πρὸς τὸ Κράτος ἐνομοθέτησαν.

Θεμελιώδης βάσις τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὸ συνοδικὸν σύστημα, οὐχὶ ἐκεῖνο κατὰ τὸ ὁποῖον ὡρισμένος ἀριθμὸς ἐπισκόπων καλούμενος ἐκ περιτροπῆς ἢ ἄλλως πως διεξάγει τὴν τρέχουσαν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλ᾽ ἐκεῖνο κατὰ τὸ ὁποῖον πάντες τῆς Ἐκκλησίας οἱ Ἐπίσκοποι συνερχόμενοι τακτικῶς τε καὶ ἐκτάκτως ἐπὶ τὸ αὐτό, ρυθμίζουσι τὸν βίον τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτω διῳκεῖτο ἡ Ἀρχαία Ἐκκλησία καὶ εἶχε ζωήν. Ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ πυκνὴ

συνάντησις τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας ἐτελειοποίει τοὺς ποιμένας διὰ τῆς μετ' ἀλλήλων ἐπικοινωνίας, ἀπειργάζετο φρονήματος ἑνότητα διήγειρε τὸ ἐνδιαφέρον, ἐξῆπτε τὸν ζῆλον, ἐκίνει εἰς μελέτην τῶν ἀναφυομένων ζητημάτων, ἐδημιούργει κίνησιν καὶ ζωήν. Τὸ σύστημα τοῦτο τὸ γνησίως ἑλληνοχριστιανικόν, τὸ προηγηθὲν κατὰ αἰῶνας τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ πολιτεύματος, διὰ τὸ ὁποῖον σεμνύνεται ὁ σύγχρονος πεπολιτισμένος κόσμος, τὸ σύστημα τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλουν ἐπιτακτικῶς κανόνες Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐλησμονήθη τέλεον κατὰ τὴν διοικητικὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ἀντεγράφη δέ, καὶ τοῦτο πλημμελῶς, τὸ διοικητικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον εἶχε προεπιβληθῆ εἰς τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν διὰ σκοποὺς καθαρῶς ἀπολυταρχικούς.

Καὶ εἰς μὲν τὴν Ρωσίαν ἡ Ἐκκλησία ἔγινε μὲν ἐξάρτημα τῆς Πολιτείας καὶ ἀπώλεσε καὶ ἐκεῖ τὴν αὐτενέργειαν αὐτῆς, ἔτυχε δ' ὅμως τοὐλάχιστον μερίμνης ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας ἐν τῷ ζητήματι τῆς μορφώσεως τοῦ κλήρου, τῆς ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως αὐτοῦ, τῆς ἀναπτύξεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ θεολογικῶν σπουδῶν. Παρ' ἡμῖν ὅμως ἡ ἀπὸ τῆς Πολιτείας ἐξάρτησις τῆς Ἐκκλησίας οὐδὲ τοῦτο ἔσχε τὸ ἀντάλλαγμα. Ἐνῶ δὲ ἡ κατὰ πολὺ νεωτέρα ἀδελφὴ αὐτῆς Ἐκκλησία τῆς Σερβίας ἐν μέρει δὲ καὶ ἡ τῆς Ρουμανίας ἔχουσι τὰ κατὰ τὸν κλῆρον αὐτῶν τακτοποιημένα ἀπὸ πολλοῦ, ἡμεῖς ἀρχίζομεν τώρα μόλις νὰ σκεπτώμεθα ἀποφασιστικῶς διὰ τὴν ρύθμισιν τούτων τε καὶ τῆς ὅλης ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, χάρις ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν σωτήριον κατεύθυνσιν εἰς ἣν διὰ περιπετειῶν πρωτοφανοῦς ἐν τῇ Ἱστορίᾳ εἰσῆλθον τὰ ἐθνικὰ πράγματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν θλιβερὰν κατάπτωσιν ἣν ἐσημείωσεν ὁ ἐκκλησιαστικός μας βίος διὰ τῶν ἀντιχριστιανικῶν περὶ ἀναθέματος πράξεων.

Πέποιθα ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ τῷ Λυτρωτῇ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὴν χαραυγὴν νέου Ἐκκλησιαστικοῦ βίου, ἀξίου τοῦ παρελθόντος ἡμῶν καὶ ἀξίου τῶν νέων ἐθνικῶν ὁριζόντων, τοὺς ὁποίους ὡς καρπὸν τῶν παρόντων ἀγώνων, ἐν ἀποκαραδοκίᾳ ἀναμένομεν. Μὴ ἐκλάβητε δέ, παρακαλῶ ὑμᾶς, ὅτι ἐκφράζομαι οὕτως ἀφορῶν εἰς ἐμαυτὸν καὶ τὰς ἐμὰς δυνάμεις. Μὴ γένοιτο νὰ καταστῶ ἔνοχος τηλικούτου ἁμαρτήματος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Πᾶσα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὔξησις εἶναι ἔργον τῆς Κεφαλῆς αὐτῆς, ἣν καλῶς

προστασσόμεθα νὰ κρατῶμεν διότι οὕτω «πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβαζόμενον αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ»[1]. Ὅ,τι δὲ παρ' ἡμῶν ζητεῖται τοῦτο νὰ εἶναι, νὰ εὑρεθῶμεν ἕκαστος πιστὸς ἐν τῇ διακονίᾳ αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ δὲ ταύτῃ τολμῶ νὰ βεβαιώσω ὑμᾶς διὰ τῶν λέξεων τοῦ Ἀποστόλου ὅτι «ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν»[2]. Μὴ ζητήσας, ἀποδεξάμενος δὲ τὴν ἐπ' ἐμὲ γενομένην ἐκλογὴν ὑμῶν, ἐκτιμῶν δὲ κατ' ἀξίαν τὸ γεγονὸς ὅτι προετιμήσατε τῶν ἐγγὺς ἐμὲ τὸν μακρὰν εὑρισκόμενον, θὰ ἀγωνισθῶ κατὰ ἄνθρωπον ὅπως μὴ φανῶ κατώτερος τῶν κοινῶν προσδοκιῶν.

Ἀλλ' ἐπιτρεψάτω μοι ἡ ἀγάπη ὑμῶν νὰ ὑπομνήσω εἰς ὑμᾶς ὅτι ἡμεῖς μὲν ἐκλέγομεν ἐπὶ τῆς γῆς τοὺς ἄρχοντας, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν οἱ ἄρχοντες δίδονται ἄνωθεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, δίδονται δὲ «κατὰ τὴν καρδίαν» τῶν ἀρχομένων. Εἰς λαὸν ἄξιον σωτηρίας δίδεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἄρχων πρὸς σωτηρίαν καὶ εἰς λαὸν φερόμενον εἰς ἀπώλειαν δίδεται ἄρχων ὑπηρέτης τῆς ἀπωλείας. Εἶναι δυνατὸν ἄλλως νὰ ἀρχίσῃ μία Ἀρχὴ καὶ ἄλλως νὰ τελειώσῃ. Διατί; Διότι ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὴν πίστιν ὑποκατεστάθη ἡ ἀπιστία καὶ τὴν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Πατρὸς ἡμῶν διαμονὴν διεδέχθη ἡ ἀπ' αὐτοῦ ἀπομάκρυνσις. Ἐντεῦθεν αἱ μετατροπαὶ τοῦ βίου καὶ αἱ μεταπτώσεις, ἐντεῦθεν ὄχι τὰ ἐν πελάγει μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῷ λιμένι ναυάγια. «Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσι μήποτε παραρρυῶμεν»[3] εἶναι εὔκαιρον νὰ εἴπω πρὸς ὑμᾶς μετὰ τοῦ Ἀποστόλου.

Μὴ λησμονῶμεν, ὦ Ἕλληνες χριστιανοί, ὅτι εἴμεθα λαὸς χάριτος, ὅτι «ὃ νῦν ζῶμεν ἐν πίστει ζῶμεν τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ»[4]. Ὁ Ἑλληνισμὸς τοῦ Παρθενῶνος ἀπέθανε διὰ τῆς εἰς τοὺς Ρωμαίους ὑποδουλώσεως, ὅ,τι δὲ ζῇ νῦν εἶναι ὁ Ἑλληνισμὸς τοῦ Γολγοθᾶ, τὸν ὁποῖον τοῦ Παύλου τὸ κήρυγμα ἀνεδημιούργησεν ἐκ τῆς τέφρας τοῦ ἀρχαίου. Λαὸς κατ' ἐξοχὴν θρησκευτικὸς ὁ Ἑλληνικὸς ἔσπευσε πρὸ παντὸς ἄλλου λαοῦ νὰ ἐνστερνισθῇ τὸ κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως. Τὸ κήρυγμα τοῦτο τὸν ἀνέστησεν ἠθικῶς, τὸν ἀνέστησεν ἐθνικῶς. Τὴν ἠθικὴν κατάπτωσιν διεδέχθη ἡ εὐώδης περίοδος τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ ἐκ τοῦ πολιτικοῦ ἀφανισμοῦ ἀνέ-

---

[1] Κολ. β' 19. [2] Κορ. Β' ιβ' 15. [3] Ἑβρ. β' 1. [4] Γαλ. β' 20.

στη ὡς διὰ θαύματος κραταιὰ αἰωνόβιος Ἑλληνικὴ Πολιτεία ἐπὶ χιλιετηρίδα λαμπαδοῦχος καὶ πρόμαχος τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ὅστις εἶναι νῦν ὑπόθεσις τοῦ παγκοσμίου πολέμου.

Ἀδύνατον εἰς τὸν Ἑλληνισμὸν νὰ ζήσῃ χωρὶς Χριστοῦ. Θεοσεβὴς καὶ φιλόθρησκος καὶ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Δωδεκαθέου, ὑπῆρξεν ἀκόμη περισσότερον θεοσεβὴς καὶ φιλόθρησκος, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης. Καὶ ἐν τῇ πολυθεΐᾳ ὁ ὅλος ἐθνικὸς βίος διεπνέετο ὑπὸ τῆς θρησκείας, ἡ δὲ ἀκμὴ ἢ πτῶσις τοῦ ἰδιωτικοῦ ἢ τοῦ δημοσίου βίου ἠκολούθησε πάντοτε τὴν θρησκευτικὴν πίστιν ἢ τὴν ἀπιστίαν. Καὶ ἐν τῇ Χριστιανικῇ περιόδῳ πίστις ζῶσα καὶ φωτεινὴ ἠκτινοβόλει ἀκμαίαν ἐθνικὴν ζωήν, τἀνάπαλιν δὲ μαρασμὸς τῆς κοινωνίας καὶ ἐξασθένησις τοῦ Κράτους ἐσημειοῦτο εὐθὺς ὁσάκις τὴν ἀκτινοβόλον πίστιν διεδέχετο ἡ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία ἢ ἡ ὁμιχλώδης θρησκοληψία καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ζωοποιοῦν ἐθυσιάζετο εἰς τὸ γράμμα τὸ ἀποκτεῖνον τῶν νεκρῶν τύπων διὰ τοῦ δογματισμοῦ «μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς. . . . . κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων»[1].

Ἡ ἕως τοῦδε ἐξέλιξις τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν διέψευσε τὸν ἐκ Χαιρωνείας φιλόσοφον ἀποφαινόμενον ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ Πολιτεία ἢ Κοινωνία χωρὶς θρησκευτικὴν πίστιν. Ὀλιγώτερον δὲ παντὸς ἄλλου ἔθνους δύναται νὰ ζήσῃ χωρὶς τοιαύτην πίστιν τὸ Ἑλληνικόν, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτῆς τῆς Πατρίδος τὴν ἔννοιαν ἀπ᾽ ἀρχῆς ἔχει ἀπαρτίσει ἐκ στοιχείων κυρίως θρησκευτικῶν. Διότι βεβαίως τὸ πρᾶγμα αὐτὸ τὸ «καὶ πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ προγόνων ἁπάντων τιμιώτερον καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον» δὲν εἶναι οὔτε δικαιώματα αὐτοκρατορισμοῦ οὔτε συμφέροντα ἐμπορίου καὶ βιομηχανίας. Εἶναι τὸ σύνολον τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων τῶν ἀποτελούντων τὴν πνευματικὴν τοῦ ἔθνους ζωὴν ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ ἐκτυλισσομένην. Τὸ ἐλευθερώνειν «βωμούς, θεῶν ἕδη, θῆκας τε προγόνων» ἰδοὺ τί σημαίνει «ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης» εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ Μιλτιάδου καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους. Τὸ προκινδυνεύειν ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῶν ναῶν τοῦ Θεοῦ καὶ θυσιάζεσθαι ὑπὲρ τῆς τῶν ἀδελφῶν σωτηρίας ἰδοὺ τί σημαίνει μάχεσθαι ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ Ἡρακλείου καὶ τοῦ Παλαιολόγου.

[1] Ἡσ. κθ' 13.

Ἀδύνατον λοιπόν, ἀδύνατον ὅλως, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ζήσωμεν ἀληθινὴν ζωὴν χωρὶς τὴν θέρμην καὶ τὴν δρόσον τῆς θρησκείας. Φιλοπατρία μὴ βασιζομένη ἐπὶ τῆς θρησκείας καὶ μὴ θερμαινομένη ὑπὸ φλογιζούσης θρησκευτικῆς πίστεως εἶναι αἴσθημα ἐφήμερον ἕτοιμον νὰ ἐξατμισθῇ εἰς τὴν πρώτην μετὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ σύγκρουσιν. Ἀφαιρέσατε ἀπὸ τὸ ἔθνος τὴν πίστιν ἐπὶ Θεὸν ζῶντα προστάτην τῶν ἀδικουμένων καὶ δὲν θὰ ἔχητε πλέον ἢ μάζας ὑλοφρόνων, ὠφελιμιστῶν, φυγοπολέμων. Ἐμφυσήσατε, τοὐναντίον εἰς τὸν Στρατὸν τῆς Πατρίδος τὴν πίστιν, ὅτι εἶναι ἐπιταγὴ Θεοῦ νὰ θυσιάζωμεν ἑαυτοὺς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ τοῦ πατρίου ἐδάφους, ἐν ᾧ ἵδρυνται τὰ ἱερὰ τῆς θρησκείας ἡμῶν καὶ ἀναπαύονται τὰ ὀστᾶ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ τότε ἀποφασιστικῶς παρατάσσονται ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς μικροὶ πρὸς μεγάλους, ἀδύνατοι πρὸς ἰσχυροὺς μετὰ πεποιθήσεως ἐπὶ τὴν νίκην. «Τὸ πλῆθος ὑμᾶς, ἀδελφοί, μὴ ταραττέτω· Θεοῦ γὰρ βουλομένου, εἷς διώξει χιλίους», ἔλεγεν ὁ Ἡράκλειος πρὸς τοὺς εὐαρίθμους μαχητάς του, καὶ τοὺς λόγους ἐδικαίουν εὐθὺς τὰ ἔργα.

Πῶς ὅμως θὰ ἀκμάζῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῷ ἔθνει ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ ἐὰν μὴ διὰ τῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας; Πῶς θὰ ἐνοικῇ πλουσίως ἐν ἡμῖν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ «ζῶν καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον»[1], ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ζηλωταὶ καὶ ἐμπνευσμένοι τοῦ Εὐαγγελίου διάκονοι; Πῶς θὰ ἀποκρουσθῇ ἡ πολύμορφος τοῦ αἰῶνος πλάνη ἡ ἐφορμῶσα ἀνατρεπτικῶς ἄλλοτε μὲν ἐν ὀνόματι τῆς ἐπιστήμης, ἄλλοτε δὲ ἐν ὀνόματι τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀτόμου καὶ τῶν συμφερόντων τῆς κοινωνίας καὶ μεταβάλλουσα, ὅταν ἐπικρατήσῃ, εἰς σωροὺς ἐρειπίων ἀκόμη καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ καὶ παντοδύναμα, πῶς θὰ ἀποκρουσθῇ, λέγω, ἡ πλάνη αὕτη, ἐὰν ἡ Ἐκκλησία δὲν φροντίζῃ ἐγκαίρως νὰ πυκνώνῃ τὰς φάλαγγας τῶν ἐπιστήμῃ καὶ ἐμπειρίᾳ κατηρτισμένων ὑπερμάχων τῆς ἀληθείας, ἐὰν ἐν τῷ συνόλῳ δὲν ἵσταται ἄγρυπνος φρουρὸς βλέπουσα «μή τις ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης»[2] τὸ φρόνημα τὸ χριστιανικόν;

Μέριμνα λοιπὸν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας σημαίνει μέριμναν ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ τῆς κοινωνίας, σημαίνει μέριμναν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας

---

[1] Ἑβρ. δ' 12. [2] Κολ. β' 8·

καὶ τῆς προόδου τοῦ Ἔθνους. Ἴδετε τὴν ὁμόδοξον Ρωσίαν, τῆς ὁποίας ἡ συμφορὰ διὰ τοὺς δεσμοὺς τῆς πίστεως δὲν δύναται νὰ μὴ ἐγείρῃ τὴν συμπάθειαν ἡμῶν. Ἀποσυνετέθη ὡς κοινωνία, ἀπώλετο ὡς κράτος οὐχὶ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ ἀλλ' ἀπὸ τὸ δηλητήριον τῶν ἰδεῶν τῆς πλάνης τοῦ αἰῶνος τούτου. Σήμερον ἐλπίζει νὰ σωθῇ διὰ τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλοτε εἰς ἀναλόγους περιπετείας τῆς Ρωσίας ἔτρεξαν μετὰ σπουδῆς ζηλωταὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἱεράρχαι — ἐπερίσσευε, βλέπετε, τότε εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν ζωή — καὶ ἔσωσαν αὐτὴν ἀπὸ τὴν Πολωνικὴν ἀπορρόφησιν. Τώρα θὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν Γερμανικὴν διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεων, διότι τὸ ἀπολυταρχικὸν καθεστὼς ἀφῆκεν ὄπισθέν του τοῦτο τοὐλάχιστον τὸ ἀγαθόν: κλῆρον μεμορφωμένον.

Κλῆρον συνολικῶς μεμορφωμένον ποθῶ καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, ὡς τὸ θεμέλιον καὶ τὴν κορυφὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἀνορθώσεως. Συντρέξωμεν πάντες, Ποιμένες, Κυβερνῆται, νομοθέται, λαός, ὅπως ἀρθῇ ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κλήρου ὁλοκληρωτικῶς τὸ ὄνειδος τῆς ἀπαιδευσίας. Ἐργασθῶμεν πάντες ἐνζήλως, ὅπως καταστήσωμεν αὐτὸν ἱκανὸν νὰ κρατῇ τὴν λαμπάδα τοῦ εὐαγγελικοῦ φωτὸς καὶ προπορεύηται τῆς ἀτομικῆς, τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς ὁδοῦ.

Ζητῶν ὅμως μόρφωσιν διὰ τὸν ἱερὸν κλῆρον δὲν ἀδιαφορῶ διὰ τὸ ποιὸν τῆς παιδεύσεως ταύτης, καλῶς γνωρίζων, ὅτι διαφέρει παιδεία παιδείας καὶ μόρφωσις μορφώσεως. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἱσταμένη δογματικῶς εἰς τὸ μέσον δύο ἀκροτήτων, τῆς προτεσταντικῆς ἀναρχίας καὶ τῆς καθολικῆς ἀπολυταρχίας, θέλει καὶ τὴν μόρφωσιν τοῦ κλήρου αὐτῆς εἰς τὸ μέσον ἐπίσης τῶν δύο ἀκροτήτων ἱσταμένην, σωφρόνως συνδυάζουσαν τὴν ἐλευθέραν τοῦ πνεύματος κίνησιν πρὸς τὴν παραδεδεγμένην τοῦ δόγματος διατύπωσιν, κατὰ τὰ ἄριστα ὑποδείγματα τῶν μεγάλων Ἑλλήνων τῆς Ἐκκλησίας διδασκάλων Ἀθανασίου, Βασιλείου, Γρηγορίου, Χρυσοστόμου. Οὐδὲ ξηρὰν ζητῶ μόνον γνῶσιν, ἥτις «φυσιοῖ»· θέλω ἀγάπην, ἥτις «οἰκοδομεῖ» [1].

Δι' ἱερέων ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ κατηρτισμένων θὰ καθαρθῇ ὁ θρησκευτικὸς ἡμῶν βίος τόσον ἀπὸ τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας

---

[1] Κορ. Α' η' 1.

ὅσον καὶ ἀπὸ δεισιδαίμονος θρησκοληψίας, δύο ἀντιθέτων, ἀλλ' ἐξ ἴσου μεγάλων κακῶν, ζημιούντων τὴν θρησκευτικὴν ζωήν, παντὸς κατὰ τῆς θρησκείας πολέμου πλειότερον. Διὰ πεπαιδευμένων ἱερέων θὰ λυθῇ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος ἡ σιγὴ καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ θὰ ἐνοικήσῃ πλουσίως ἐν ταῖς καρδίαις τῶν πιστῶν. Μεμορφωμένοι ἱερεῖς «τῶν ἰδίων οἴκων καλῶς προϊστάμενοι» [1], θὰ γίνωσι τύπος οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναστροφῆς, ἐξάγοντες τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα τῆς νῦν ἀποκλειστικότητος εἰς τὴν ὁποίαν κρατοῦσιν αὐτὸ ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀσκητισμοῦ. Ἀλλὰ θὰ προσθέσω ἀκόμη ὅτι καὶ διὰ μεμορφωμένου ἐγγάμου ἐνοριακοῦ κλήρου θὰ ἐπανέλθουν, ὡς ἐγὼ φρονῶ, δι' ὁμαλῆς ἐξελίξεως εἰς τὴν ἰσχὺν αἱ περὶ τοῦ ἐγγάμου τῶν ἐπισκόπων ἀποστολικαὶ διατάξεις, ἃς μεταγενεστέρως ἡ Πενθέκτη Σύνοδος εἰς ἀργίαν περιήγαγεν «οὐκ ἐπ' ἀθετήσει ἢ ἀνατροπῇ τῶν ἀποστολικῶς νενομοθετημένων» [2], ὡς ἡ ἰδία ἀποφαίνεται, ἀλλὰ πρὸς ὠφέλειαν τῶν ποιμνίων, τὰ ὁποῖα θαυμάζοντα τὸν μοναχικὸν βίον διὰ τὰς μεγάλας αὐτοῦ ἀρετὰς καὶ τοὺς θαυμασίους αὐτοῦ χαρακτῆρας ἐπιμόνως ἐζήτουν ὅπως οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐκλέγωνται ἐκ τῆς τάξεως τῶν μοναχῶν ἢ τὸν μοναχικὸν βιῶσι βίον.

Τὰ πράγματα διὰ τῶν αἰώνων ἔλαβον αὖθις τὴν ἀντίθετον φορὰν καὶ ἐλπίζω ὅτι δὲν ἀπέχει μακρὰν ὁ χρόνος καθ' ὃν ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία συνερχομένη ἐν Συνόδῳ κανονικῶς ἰσοδυνάμῳ πρὸς τὴν μνημονευθεῖσαν καὶ λαμβάνουσα αὖθις ὑπ' ὄψει τὴν ὠφέλειαν τῶν πιστῶν θὰ διακηρύξῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον λόγος νὰ ἀργῇ ἡ ἀποστολικὴ διάταξις ἡ παραγγέλλουσα «δεῖ οὖν τὸν Ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα. . . ., τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος» [3].

Ἡ τροπὴ αὕτη τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως ὀφείλεται εἰς τὴν παρακμὴν τοῦ μοναχικοῦ βίου. Ἐν τῇ πράξει δὲν ἀντιπροσωπεύεται πλέον ἡ χριστιανικὴ τελειότης ὑπὸ τῶν μοναχῶν. Αἱ μεγάλαι τοῦ μοναχισμοῦ ἀρεταί, ἡ ἀκτημοσύνη, ἡ ἐγκράτεια, ἡ ἀπάρνησις ὅλων τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐγὼ διὰ τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον δὲν ἀποτελοῦν τὸν σκοπὸν τοῦ συγχρόνου μοναχικοῦ βίου. Τὰ μοναστήρια δὲν εἶναι πλέον τὰ ἐνδιαιτήματα τῶν ἴδιον ἐχόντων ἀπὸ Θεοῦ χάρισμα, οὐδὲ τὰ καταφύγια τῶν τετραυματισμένων ἐν τῇ βιο-

---

[1] Τιμ. Α' γ' 4. [2] Πενθέκτης καν. ιβ'. [3] Τιμ. Α' γ' 2 ἑ.

τικῇ παλαίστρᾳ. Δὲν εἶναι πλέον φροντιστήρια πρὸς τελειοποίησιν διὰ τῆς ἐν ἡσυχίᾳ προσευχῆς καὶ μελέτης. Δὲν εἶναι κέντρα ἱεραποστολικά, οὔτε Σχολαὶ θεολογικῶν σπουδῶν, οὔτε ἐπιμελητήρια καλλιτεχνίας, οὔτε ἐργαστήρια πολλαπλασιασμοῦ καὶ διαδόσεως τῶν χρησίμων βιβλίων. Ἡ κοινωνία δικαίως παραπονεῖται ὅτι δὲν βλέπει σήμερον λόγου ἀξίαν ὠφέλειαν ἐκ τῶν μοναστηρίων καὶ ἡ Πολιτεία δικαίως ἀξιοῖ νὰ μὴ νεκροῦνται ἐν τοῖς μοναστηρίοις ἐθνικαὶ δυνάμεις ἐπὶ ζημίᾳ τῶν στρατιωτικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν παραγωγικῶν κλάδων τοῦ δένδρου τῆς ἐθνικῆς ζωῆς. Ὀφείλω διὰ τοῦτο νὰ δηλώσω ὅτι ἡ νῦν κατάστασις τῶν μοναχῶν καὶ τῶν μοναστηρίων δὲν θὰ μὲ εὕρωσι ποσῶς ὑπέρμαχόν των. Ὁ μοναχικὸς βίος θὰ κληθῇ νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τῶν ἀρχικῶν του βάσεων διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν μοναχικῶν κανόνων, οἵτινες ἀπεργαζόμενοι στενὴν καὶ τεθλιμμένην τὴν μοναχικὴν ὁδόν, λέγουσι πρὸς τοὺς προσερχομένους τό: «ὁ δυνάμενος χωρεῖν, χωρείτω»[1].

Εἰς τὴν αὐτοκέφαλον ταύτην Ἐκκλησίαν, ὡς ἔχουσαν φυσικὴν τὴν προστασίαν τοῦ θεοφρουρήτου Κράτους, παρεπέμφθη φιλοστόργῳ διαθέσει ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, εἰς ὃν κατὰ κανονικὴν διάταξιν ἀνήκει, ἡ ποιμαντορία τῶν ἐν διασπορᾷ ἔξω τῶν διαγεγραμμένων ἄλλαις Ἐκκλησίαις κανονικῶν ὁρίων ἑλληνικῶν κοινοτήτων, ἐν αἷς πρωτίστην καὶ ἐξέχουσαν κατέχουσι θέσιν αἱ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις καὶ ταῖς λοιπαῖς Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς βιοῦσαι. Καίτοι ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς εὐθύνης ταύτης διέρρευσεν ὁλόκληρος δεκαετία, τὰ τῆς διασπορᾶς παραμένουσιν ἀποίμαντα, ἐκ τῶν πρώτων δ' ἐκκλησιαστικῶν πράξεων τῆς νέας προεδρικῆς περιόδου θὰ εἶναι ἡ εἰς Ἀμερικὴν ἀποστολὴ ἐπισκόπου, ὅστις ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ ἀναστρεφόμενος μετὰ τῶν ἤδη ἐκεῖ προεγκατεστημένων ὑπὸ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐπισκόπων, ὄχι μόνον θὰ ἐργασθῇ πρὸς στήριξιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων εἰς τὴν πάτριον πίστιν καὶ τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ γνωρισθῇ καὶ ἐκτιμηθῇ καλλίτερον ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὑπὸ τῆς Ἐπισκοπιανῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησίας, ἥτις μετὰ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν τῷ παρελθόντι πολλάκις ἐξεδήλωσε καὶ ἐν τῷ παρόντι ζωηρῶς ἐκδηλο

---

[1] Ματθ. ιθ' 12.

τὴν ἐκτίμησίν της πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν πόθον πρὸς ἕνωσιν.

Θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ δὲ βεβαίως ἡ ἀγάπη ὑμῶν νὰ ἀνήκω μὲν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς ὑμᾶς, νὰ μὴ χωρισθῶ δέ, τοὐλάχιστον τῇ προθέσει, οὔτε τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις οὔτε τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας. Καὶ ἐπὶ τοῦ Παύλου ἡ Ἀχαΐα καὶ ἡ Μακεδονία τῇ προτροπῇ αὐτοῦ ἐφρόντιζον διὰ τοὺς Ἁγίους τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὑμεῖς δὲ συνδέεσθε μετὰ τῶν Ἱεροσολύμων σήμερον ὄχι μόνον διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν δεσμῶν τῶν ἐθνικῶν δικαίων. «Ρωμαῖοι κτήτορες Ἁγίου Τάφου» εἶναι ἐπιγεγραμμένον μεγάλοις ἑλληνικοῖς γράμμασιν ἐπὶ τοῦ Ζωοδόχου Τάφου καὶ διὰ τοῦτο δικαίως τὸ πανελλήνιον ἐσκίρτησεν ἀπὸ χαρᾶς ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Ἁγίας Πόλεως. Διὰ δὲ τὴν ἑλληνικωτάτην Κύπρον, τῆς ὁποίας τοὺς ἐθνικοὺς παλμοὺς ἐγνώρισα καὶ ἐδοκίμασα, τὴν ὁποίαν ἀφῆκα—προσωρινῶς, ὡς ἐπίστευον—ἐναγωνίως προσδοκῶσαν τὴν μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος ἕνωσιν, διὰ τὴν Κύπρον, ἥτις καὶ κατὰ τὴν κανονικὴν ἀπόλυσίν μου ζητεῖ ἀπὸ ἐμὲ νὰ μὴ λησμονήσω τοὺς ἐθνικούς της πόθους, ἀλλὰ νὰ ἐπιμείνω συνηγορῶν μέχρις ἐκπληρώσεως, τί νὰ εἴπω; Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ ἐν Κύπρῳ πρὸς τοὺς ἀνυπομονοῦντας ἔλεγον ὡς ἰδικήν μου πεποίθησιν. Ἡ Κύπρος ἀνήκει ἤδη εἰς τὴν Ἑλλάδα χάρις εἰς τὰ φιλελεύθερα καὶ φιλελληνικὰ τῆς Ἀγγλίας αἰσθήματα, ἀρκεῖ ἡ Ἑλλὰς νὰ δείξῃ διὰ συναγερμοῦ πανελληνίου, δι᾽ ἔργων ἀξίων τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἀντιλαμβάνεται ὑγιῶς καὶ τῶν δικαιωμάτων της καὶ τῶν ὑποχρεώσεών της, ὅτι μετὰ στιγμιαίαν παραπλάνησιν ἐπανεῦρε τὸν δρόμον τοῦ καθήκοντος, ὅτι κατανοεῖ ὅτι πρόκειται ἀγὼν ὑπὲρ τῶν ὅλων.

Διότι ἀληθῶς «νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγών». Πάντες οἱ προηγούμενοι ἀγῶνες, ἡ παθητικὴ ἐγκαρτέρησις τεσσάρων αἰώνων δουλείας, ἡ ἑπταετὴς γιγαντομαχία τοῦ 1821, οἱ ἔνδοξοι πόλεμοι τοῦ 1912 καὶ 1913, οἱ περὶ ἐλευθερίας ἑκατονταετεῖς τῆς Κρήτης ἀγῶνες, οἱ οὐχὶ ὀλιγώτερον θαυμαστοὶ ἀγῶνες τῶν Πατριαρχείων πρὸς διατήρησιν τῶν ἐθνικῶν προνομίων, πάντα ταῦτα εἰς τοῦτον ἀπέβλεπον τὸν τελειωτικὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον τὸ ἔθνος τώρα ἀγωνίζεται παρὰ τὸ πλευρὸν κραταιῶν Συμμάχων. Ὅλων τῶν ἀγώνων ἐκείνων ἡ τελικὴ ἀξία ἤρτηται ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ τῆς ἐκβάσεως τοῦ παρόντος. Συμ-

φορά μας ἐὰν ὀλιγοπιστήσωμεν, ἐὰν ἀπωθήσωμεν τὴν ἐρχομένην πρὸς ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ χάριν! Ἡ Μακεδονία περιμένει ἐκ νέου τοὺς ἐλευθερωτάς της, ἡ Μικρασία, «ἐν ᾗ μεγάλα στοιχεῖα κεκοίμηνται», κατὰ τὴν φράσιν ἀρχαίου τῆς Ἐκκλησίας πατρός, τοὺς σωτῆράς της, ἡ Βασιλὶς τῶν Πόλεων τοὺς κληρονόμους της, ἡ τοῦ Θεοῦ Σοφία τοὺς λειτουργούς της.

Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ δίκαιος, ὁ ἀληθινός, ἕως πότε οὐκ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα τῶν δούλων σου, τῶν σφαζομένων ἀδελφῶν ἡμῶν; Ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται; Ἕως πότε ἄνομοι χρήσονται ἐξουσίᾳ; Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ἀρχαίων πρὸς ἡμᾶς οἰκτιρμῶν σου. Οἴμοι ὅτι ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη καί ἐσμεν ταπεινοὶ σήμερον ἐν πάσῃ τῇ γῇ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. Ἀλλὰ μὴ παραδώῃς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. Δός, Δέσποτα, τῷ φιλοχρίστῳ Βασιλεῖ ἡμῶν καὶ τοῖς Συμμάχοις αὐτοῦ βεβαίαν τὴν νίκην κατὰ τῶν πολεμίων αὐτῶν. Εὐδόκησον, Πανάγιε, ἐν τῇ ἀγαθότητί σου ἵνα ἀποκατασταθῶσιν εἰς ἑνότητα τὰ διεσπασμένα τμήματα τοῦ Ἔθνους ἡμῶν. Ἐλθέτω, Πάτερ ἐπουράνιε, ἐπὶ τῆς γῆς ἡ βασιλεία σου, ἡ βασιλεία τῆς ἀληθείας, τῆς ἀγάπης, τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης, ἵνα βιοῦντες κατὰ τὸ ἅγιόν σου θέλημα καὶ τῶν παρόντων ἀπολαύσωμεν ἀγαθῶν καὶ τῶν μελλόντων ἀξιωθῶμεν, φιλανθρωπίᾳ καὶ χάριτι τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Η ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

Τῇ 4ῃ Φεβρουαρίου ὁ Παν. Μητροπολίτης Κιτίου κύριος Μελέτιος ἔλαβεν ἐν Κύπρῳ τηλεγραφικὴν πρόσκλησιν τῆς Α. Ε. τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἐλ. Βενιζέλου ἐκφράζοντος ζωηρὰν ἐπιθυμίαν, ὅπως ἡ Α. Π. ὅσον τάχιον ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας, ἵνα παράσχῃ τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ εἰς ἐπίλυσιν ἐκκλησιαστικῶν τινων ζητημάτων.

Ὁ Μητροπολίτης Κιτίου ὑπακούων εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀνεχώρει τῇ 7 Φεβρουαρίου ἐκ Λάρνακος, ὅτε δὲ διήρχετο ἐκ Λεμεσοῦ τὸ αὐτόθι ποίμνιον αὐτοῦ ἐν πρωτοφανεῖ συρροῇ καὶ ὁ Παν. Μητροπολίτης Πάφου κ. Ἰάκωβος ἐπίτηδες κατελθὼν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἐπαρχίας προέπεμψαν αὐτὸν συγκινητικώτατα, προμαντεύοντες ἔκτοτε ὅτι θὰ ἐστεροῦντο τῆς Πανιερότητός του καλουμένης εἰς ἑτέραν κλῆσιν, εἰ καὶ αὐτὸς ὁ Μητροπολίτης Κιτίου δὲν συνεμερίζετο εἰσέτι τοὺς φόβους αὐτῶν.

Ὁ Μητροπολίτης Κιτίου ἀφίκετο δι᾽ Αἰγύπτου εἰς Ἀθήνας τῇ 22 Φεβρουαρίου πρωΐ, αὐθημερὸν δὲ μετὰ μεσημβρίαν ἐν μακρᾷ συνομιλίᾳ μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἤκουσε τὰς ἀντιλήψεις τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῆς σχεδιαζομένης ἐκκλησιαστικῆς ἀνορθώσεως καὶ ἐξέθηκε τὰς περὶ αὐτῆς γνώμας αὐτοῦ.

Τῇ 26 Φεβρουαρίου ἐν τῇ τακτικῇ συνεδρίᾳ τῆς Ἱ. Συνόδου, συζητουμένου τοῦ ζητήματος τῆς πληρώσεως τοῦ μητροπολιτικοῦ θρόνου Ἀθηνῶν ὁ βασιλικὸς ἐπίτροπος κ. Μιχ. Γαλανὸς προέβαλε τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ Μητροπολίτου Κιτίου, ὑπὲρ ἧς ἐκηρύχθησαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οἱ τέσσαρες τῶν Ἁγίων Συνοδικῶν.

Κατὰ τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ Ἁγίου Κιτίου προεβλήθησαν δύο ἐνστάσεις· πρῶτον ὅτι δὲν ἐκέκτητο τὴν ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα, καὶ δεύτερον ὅτι δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Τὴν πρώτην τῶν ἐνστάσεων τούτων — καίτοι ὁ Ἅγιος Κιτίου ὡς ἐν Κρήτῃ γεννηθεὶς ἐκ Κρητῶν γονέων ἦτο κατ᾽ οὐσίαν Ἕλλην πολίτης — ἔσπευσε πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας νὰ ἄρῃ ἡ Κυβέρνησις πολιτογραφήσασα αὐτὸν διὰ Β. Διατάγματος, ἡ δὲ δευτέρα ἀντεκρούσθη διὰ πολυαρίθμων προηγουμένων παλαιῶν καὶ νέων παραδειγμάτων.

Οὕτως ἐν τῇ τακτικῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 28 Φεβρουαρ. μετὰ ἱκανὴν συζήτησιν ἡ Ἱ. Σύνοδος προύτεινε τρεῖς κατὰ τὸν νόμον ὑποψηφίους διὰ τὸν Μητροπολιτικὸν θρόνον Ἀθηνῶν, τὸν Ἅγιον Κιτίου κ. Μελέτιον Μεταξάκην, τὸν ἀρχιμ. διευθυντὴν τῆς Ριζαρείου καὶ καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Χρυσόστομον καὶ τὸν ἐν Μόσχᾳ ἀντιπρόσωπον τοῦ ἁγίου Ὄρους ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβον Βατοπαιδινόν.

Μετὰ τὴν πρότασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργὸς κ. Δ. Δίγκας ἐπισκεψάμενος τὴν Α. Παν. ἀνήγγειλεν Αὐτῇ ἐπισήμως, ὅτι ὑπεβλήθη εἰς τὸν Βασιλέα διάταγμα διορισμοῦ Αὐτῆς

εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν θρόνον Ἀθηνῶν καὶ ὅτι ἔδει νὰ ζητηθῇ τηλεγραφικῶς ἡ ἀπὸ τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας ἀπόλυσις. Ὁ Μητροπολίτης Κιτίου ὑπέβαλε τότε εἰς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου καὶ τὴν περὶ αὐτὸν Ἱερὰν Σύνοδον κανονικὴν ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως Κιτίου παραίτησιν.

Τῇ 5 Μαρτίου ἐλήφθη παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς Κύπρου τηλεγραφικῶς ἡ ἀποδοχὴ τῆς παραιτήσεως τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ μητροπολιτικοῦ θρόνου Κιτίου, ἔχουσα ὧδε: «Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος Κύπρου βαθύτατα συγκεκινημένη ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς στερήσεως τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν τοῦ ἀδελφοῦ τέως Κιτίου νῦν δὲ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ χαίρουσα ἀφ᾽ ἑτέρου ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ προαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὸν πρῶτον θρόνον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποδέχεται τὴν παραίτησίν του καὶ ἐκδίδει τὴν κανονικὴν ἀπόλυσίν του ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Εὔχεται δὲ αὐτῷ ἐνθέρμως πλήρη εὐδοκίμησιν εἰς τὸ νέον αὐτοῦ στάδιον ἀνταξίως τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀπονεμηθείσης αὐτῷ ὑψηλῆς τιμῆς ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ σεπτοῦ Βασιλέως τοῦ ἐγκρίναντος τὴν ἐκλογήν». Πρὸς τὸν ἐψηφισμένον δὲ αὐτὸν ἀπεστάλη τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

«Βαθύτατα συγκεκινημένη ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς στερήσεως τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος, κληθείσης εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν τῆς Ἑλλάδος θρόνον, συγχαίρουσα ἐγκαρδίως παρηγορεῖται ὅτι ἡ κλῆσις ὑμῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας θὰ εἶναι εἰς ἐπιβράβευσιν τῆς μεγάλης Ὑμῶν ἱκανότητος καὶ ἀξίας, δι᾽ ὧν πεποιθότως φρονεῖ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Κύπρου ὅτι τὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας θὰ προαγάγητε ἐπ᾽ ἀγαθῷ τῆς ὅλης ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

»Μνήμονες τῆς μακρᾶς Ὑμῶν καὶ πολυτίμου συνεργασίας οὐδέποτε θὰ λησμονήσωμεν Ὑμᾶς, Ἅγιε Ἀδελφέ, ὡς καὶ Ὑμεῖς δὲν θὰ λησμονήσητε ἡμᾶς, οὔτε τοὺς ἐθνικοὺς πόθους τῆς Κύπρου, ὑπὲρ ὧν θὰ συνηγορήσητε παρὰ τοῖς ἁρμοδίοις πρὸς ταχίστην πλήρωσιν αὐτῶν».

Τῇ 7 Μαρτίου ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως περίληψις τοῦ Β. Διατάγματος τοῦ ἐπικυρώσαντος τὴν κατὰ τὰς κανονικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις ἐκλογὴν καὶ ἐγκατάστασιν τοῦ νέου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, τῇ αὐτῇ δ᾽ ἡμέρᾳ περὶ τὴν 4.30′ μ. μ. ἐν τῷ παρὰ τὴν Μητρόπολιν ναΐσκῳ τὸν ἁγ. Ἀνδρέου ἐγένετο τὸ μή-

νυμα τοῦ νέου Μητροπολίτου καθ᾿ ὃ μετὰ τὴν συνήθη τελετὴν ὁ μὲν γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμ. κ. Ζαχ. Λιανᾶς ἀνέγνω τὴν πρᾶξιν τῆς Ἱ. Συνόδου ἔχουσαν ὧδε: «Χηρευούσης τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ἀθηνῶν κανονικοῦ Ἱεράρχου ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνδιασκεψαμένη συνῳδὰ τοῖς ἱεροῖς κανόσι καὶ τῷ 3 ἄρθρῳ τοῦ Σ΄ νόμου περὶ ἐκλογῆς καὶ ἐγκαταστάσεως ἱκανοῦ καὶ ἀξίου ἵνα ποιμάνῃ θεοφιλῶς τὸ χριστεπώνυμον ἐν αὐτῇ πλήρωμα, ἐψηφίσατο καὶ προύτεινε τρεῖς κληρικοὺς ἐκ τῶν ἐχόντων ὀρθῶς καὶ ὑγιῶς περὶ τὴν πίστιν καὶ διακεκριμένων ἐπὶ συνέσει καὶ βίῳ ἀνεπιλήπτῳ καὶ παιδείᾳ ἐκκλησιαστικῇ. Ἡ δὲ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ηὐδόκησεν ἵνα ἐγκρίνῃ Ὑμᾶς ὅπως ἐγκατασταθῆτε κανονικὸς καὶ νόμιμος Ἱεράρχης τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν», ὁ δὲ Πανιερώτατος Μητροπολίτης ἀπεκρίνατο: «Ἐπειδὴ διὰ τῆς ψήφου τῶν θεόθεν ὁδηγηθέντων Ἀρχιερέων τῶν συγκροτούντων τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐψηφίσθην ὁ ἐλάχιστος ἐγὼ ὅπως κατασταθῶ Μητροπολίτης τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ἀθηνῶν καὶ ἔτυχον τῆς τοῦ Μεγαλειοτάτου Βασιλέως ἐγκρίσεως, πείθομαι τῷ θείῳ βουλήματι καὶ δέχομαι τὴν ποιμαντορίαν τῆς Μητροπόλεως ταύτης διαβεβαιῶν διατηρῆσαι ἀκραιφνῶς τὰ ἱερὰ καθήκοντα τῆς ἧς ἀναδέχομαι Μητροπόλεως καὶ ποιμᾶναι θεοφιλῶς τὸ λογικὸν ποίμνιον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν εἰς νομὰς σωτηρίους τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος καὶ διαμεῖναι πιστὸς εἰς τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν Βασιλέα καὶ κυριάρχην καὶ ἀκατάγνωστος διὰ τῆς θείας χάριτος εἰς πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ καθήκοντα». Ἀμφότεραι αἱ πράξεις αὗται καταγεγραμμέναι εἰς τὸν Συνοδικὸν Κώδικα ὑπεγράφησαν ἐν τῷ ναῷ ἡ μὲν πρώτη ὑπὸ τῶν συνοδικῶν, ἡ δὲ δευτέρα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

Τῇ ὑστεραίᾳ, 8 Μαρτίου, κατὰ τὰ ὁρισθέντα ἐγένετο ἐν μὲν τοῖς Ἀνακτόροις περὶ τὴν 10.30΄ π. μ. ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἡ ἐπίσημος διαβεβαίωσις τοῦ νέου Μητροπολίτου ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, περὶ δὲ τὴν 11 ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ ἡ ἐνθρόνισις ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ, ἐν ᾗ παρίσταντο μετὰ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἡ Ἱ. Σύνοδος καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ ἄλλοι τῶν ἐπισήμων, λόχος δὲ στρατοῦ παρατεταγμένος ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ ἀπέδωκε τὰς νενομισμένας τιμάς.

Κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην ἀνεγνώσθη ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ὑπὸ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου τὸ Β. Διάταγμα τῆς κυρώσεως τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μητροπολίτου ἔχον ὧδε:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ Γ' ἄρθρον τοῦ Σ' νόμου περὶ Ἐπισκοπῶν καὶ Ἐπισκόπων.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, διατάσσομεν τάδε:

Τὸν κατὰ τὰς κανονικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις κατασταθέντα Μητροπολίτην τῆς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ἀθηνῶν, τέως Μητροπολίτην Κιτίου κύριον Μελέτιον, ἐπικυροῦμεν διὰ τοῦ Διατάγματος Ἡμῶν τούτου καὶ παραγγέλλομεν εἰς ἁπάσας τὰς ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἀρχάς, ἵνα ἀναγνωρίζωσιν αὐτὸν ὡς τοιοῦτον καὶ χορηγῶσιν αὐτῷ, ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητός της ἑκάστη, πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν καὶ συνδρομὴν περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Βασιλείου, ἀπονέμουσαι αὐτῷ καὶ τὰς εἰς τὸν ἱερὸν βαθμόν του ἀνηκούσας τιμάς.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Μαρτίου 1918.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς
Δημ. Δίγκας

Ὁ δὲ Παν. Μητροπολίτης ἐξεφώνησε τὸν ἐν τῷ παρόντι τεύχει δημοσιευόμενον ἐνθρονιστικὸν λόγον.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τελετῆς ἡ Α. Σεβ. φέρουσα τὸν μανδύαν καὶ συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου, τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἄλλων Ὑπουργῶν μετέβη ἀκολουθοῦντος πλήθους λαοῦ εἰς τὸ μητροπολιτικὸν μέγαρον, ἔνθα ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια τῶν ἐπισήμων καὶ τοῦ συρρεύσαντος εὐσεβοῦς ποιμνίου του.

Αὐθημερὸν ἡ Α. Σεβ. ἀπέστειλεν εἰς Κύπρον τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

Τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου

Λευκωσίαν.

«Ἐντεθρονισμένος ἤδη θείῳ ἐλέει ἐν τῷ Προεδρικῷ Θρόνῳ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἐπείγομαι τὸν πρῶτον ἀποδοῦναι ἀσπασμὸν Ὑμῖν τοῖς τέως συνεργάταις μου ἐν τῷ ἔργῳ τῆς διακονίας τοῦ Εὐαγγελίου. Βεβαιῶ Ὑμᾶς, Ἀδελφοὶ περιπόθητοι, ὅτι οὐδέποτε ἐπιλήσομαι τῆς ἀγάπης Ὑμῶν τῆς γνησίας, οὐδὲ τῶν πόθων τῶν κοινῶν, ἡ δὲ Κύπρος ἅπασα βεβαιωθήτω ὅτι παραμένω πάντοτε κήρυξ διαπρύσιος τοῦ πόθου αὐτῆς τοῦ ἑνωθῆναι μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Ἰδιαιτέρως ἀποχαιρετίζω ἐν συντριβῇ ἀποχωρισμοῦ τὸ τέως προσφιλές μου ποίμνιον, δεόμενος τοῦ Κυρίου ὅπως δῷ αὐτῷ Ποιμένα τῆς εὐσεβείας αὐτοῦ ἀντάξιον. Δέομαι Ὑμῶν, Ἀδελφοί, ἑρμηνεύσατε τὴν εὐγνωμοσύνην μου τῇ Κύπρῳ ἁπάσῃ διὰ τὴν ἣν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ μου ἐξεδήλωσεν αἰσθημάτων εὐγένειαν».

† Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

---

† ΜΕΛΕΤΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν παντὶ τῷ πληρώματι τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως χάριν, ἔλεος καὶ εἰρήνην ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀπείρῳ Θεοῦ συγκαταβάσει πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν ἐκλήθημεν ψήφῳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπινεύσει τοῦ φιλοχρίστου Βασιλέως ἀπὸ τοῦ ἐν Κύπρῳ Μητροπολιτικοῦ Θρόνου Κιτίου ἐπὶ τὸν Προεδρικὸν Θρόνον τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας ἐν χηρείᾳ τέως διατελοῦντα.

Εὐχαριστίαν ἀναφέροντες ἐγκάρδιον τῷ Ἀρχηγῷ τῆς Ἐκκλησίας Χριστῷ τῷ διδόντι αὐτῇ «τοὺς μὲν προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων», ὑψοῦμεν πρὸς Αὐτὸν τὴν καρδίαν καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνομεν εἰς τὸν οὐρανὸν «εἰρήνη πᾶσιν» ἐπιφωνοῦντες.

Εἰρήνην πρὸ παντὸς ἐξαιτούμεθα ὑμῖν πᾶσι, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ ἐπιπόθητα, οὐχὶ δὲ πάντως τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου, τὴν ἀσταθῆ καὶ ἐφήμερον, τὴν προσχηματικὴν καὶ ἐπίπλαστον, ἀλλὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ «τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν», τὴν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ, «ἥτις ἐστὶν ὁ σύνδεσμος τῆς τελειότητος».

«Εἰρήνην, λέγει, τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν, οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν». Τί δὲ εἶνε εἰρήνη Χριστοῦ; ψυχῆς ἠρεμία, συνειδήσεως γαλήνη, καρδίας ἐπὶ τὸν Θεὸν ἀνάπαυσις. «Πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε».

Ἂς ταράσσεται ἡ θάλασσα, ἂς ὀγκοῦνται τὰ κύματα, ἂς κλυδωνίζεται τὸ σκάφος. Οὐδὲν ταῦτα διὰ καρδίαν πιστεύουσαν εἰς τὸν Κυβερνήτην, οὐδὲν ταῦτα διὰ ψυχὴν καθωσιωμένην τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ, οὐδὲν ταῦτα διὰ συνείδησιν ἐκπληροῦσαν τὸ καθῆκον.

Μόνον ἡ ὀλιγοπιστία θορυβεῖται φοβουμένη ναυάγιον. «Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα». Μόνον ἡ ἀπιστία ταράσσεται πρὸ τῶν κινδύνων, νομίζουσα ὅτι τὰ τοῦ κόσμου μένουσιν ἀκυβέρνητα ἐπειδὴ «Χριστὸς καθεύδει».

Ἡ πίστις ὅμως ἡ γνωρίζουσα ὅτι καὶ «αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ἡμῶν ἠριθμημέναι εἰσίν», οὐδένα ὑπομένει τάραχον, οὐδένα ὑφίσταται κλονισμόν, κἂν τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως κατ᾽ ἀλλήλων μαίνωνται, κἂν τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων τὴν γῆν συγκλονίζωσι.

Στηρίξατε λοιπόν, ἀδελφοί, ἑαυτοὺς εἰς τὴν πέτραν τῆς πίστεως τὴν ἀσάλευτον καὶ συνδεθῆτε πρὸς ἀλλήλους τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης καὶ θὰ ἔχητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐν ἀλλήλοις τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ, κἂν εἰς τὰ ἔργα τὰ καθημερινὰ τοῦ βίου ἀσχολῆσθε, κἂν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν τὸ ἔργον τῆς ἀμύνης τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων τῆς φυλῆς ἐργάζησθε.

Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελῶς καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν τηρηθείη.

Παραγγέλλομεν ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς ἐπ᾽ ἐκκλησίας.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Μαρτίου 1918.

† Ὁ Ἀθηνῶν
ἐν Χριστῷ εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησιαστικά.

Ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Μελέτιος εὐθὺς μετὰ τὴν ἐνθρόνισιν αὐτοῦ πλὴν τοῦ πρὸς τὴν ἁγ. Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου ἐν ἄλλῳ τόπῳ τοῦ παρόντος τεύχους δημοσιευομένου τηλεγραφήματος ἀπέστειλε πρὸς μὲν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Αἰγύπτου τὸ ἑξῆς:

Μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας Φωτίῳ—Ἀλεξάνδρειαν.

Ψήφῳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπινεύσει τοῦ φιλοχρίστου Βασιλέως ἀποκατασταθέντες ἐν τῷ Προεδρικῷ θρόνῳ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, φιλαδέλφῳ διαθέσει προαγόμεθα ἀσπάσασθαι ἐν Χριστῷ τὴν Ὑμετέραν Σεβασμίαν ἡμῶν καὶ ἀγαπητὴν Μακαριότητα καὶ ἐξαιτήσασθαι τὴν ἀντίληψιν τῶν ἁγίων Αὐτῆς εὐχῶν πρὸς Κύριον ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῆς ἀπείρῳ Θεοῦ συγκαταβάσει ἀνατεθείσης ἡμῖν διακονίας.

† *Ἀθηνῶν* ***Μελέτιος***

Πρὸς δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς νέας Ἑλλάδος τὸ ἑξῆς:

Γενναδίῳ Θεσσαλονίκης, Προέδρῳ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀρχιερατικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκην.

Ψήφῳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπινεύσει τοῦ φιλοχρίστου Βασιλέως ἀποκατασταθέντες ἐν τῷ Προεδρικῷ θρόνῳ τῆς ἐν Ἑλλάδι αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, φιλαδέλφῳ διαθέσει προαγόμεθα ἀσπάσασθαι ἐν Χριστῷ τὴν Ὑμετέραν λίαν ἀγαπητὴν Σεβασμιότητα καὶ δι' Αὐτῆς πάντας τοὺς σὺν Αὐτῇ ἐργαζομένους ἀδελφούς, δεόμενοι Ὑμῶν συναγωνίζεσθαι ἡμῖν ἐν τῇ προσευχῇ, ἵνα δόκιμοι γενώμεθα τοῦ Εὐαγγελίου.

† *Ἀθηνῶν* ***Μελέτιος***

Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο τηλεγράφημα ἐλήφθη ἤδη καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Συμβουλίου ἔχουσα ὧδε:

Πανιερώτατον Μητροπολίτην Ἀθηνῶν, Μελέτιον —Ἀθήνας.

Ἐκ τηλεγραφήματος Ὑμετέρας Σεβασμιοποθήτου Πανιερότητος ἐνωτισθέντες ἐκλογὴν καὶ ἀνάρρησιν αὐτῆς ὡς Μητροπολίτου Ἀθηνῶν καὶ Προέδρου Ἱερᾶς Συνόδου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας Ἑλλάδος, ἀγαλλομένῃ ψυχῇ συγχαίρομεν αὐτῇ καὶ ἀντασπαζόμεθα ἀδελφικῶς εὐχόμενοι ὁλοψύχως δόκιμον ἐν παντὶ ποιμαντορίαν καὶ προεδρίαν αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας καὶ Ἔθνους.— *Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Ἀρχιερατικὸν Συμβούλιον † Ὁ Θεσσαλονίκης* ***Γεννάδιος,*** *† Ὁ Βερροίας* ***Καλλίνικος,*** *† Ὁ Κασσανδρείας* ***Εἰρηναῖος.***

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης τῇ προπαρελθούσῃ Παρασκευῇ ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ καὶ ἀνέγνω τὸ πρῶτον τμῆμα τῶν Χαιρετισμῶν τῆς Ἀκαθίστου, ἐπελάβετο δὲ τῆς εὐκαιρίας ὅπως διδάξῃ τὸ ἐκκλησίασμα, ἐν ᾧ διεκρίνετο ἡ Α. Ε. ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ πολλοὶ τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν, περὶ τῶν περικλεῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγώνων τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους ἐπὶ Ἡρακλείου κατὰ τῶν ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἀνατολῆς ἐπιδρομέων Ἀβάρων καὶ Περσῶν, καὶ περὶ τοῦ ἐθνικοῦ κλέους, ὅπερ διαιωνίζει ὁ ἄριστος οὗτος τῶν ὕμνων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

—Χθὲς ἡ Α. Σ. προέστη τοῦ β' τμήματος τῆς Ἀκαθίστου ἀκολουθίας ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου Ὁμονοίας, καὶ ἐδίδαξεν ἐπίσης.

—Τῇ δὲ παρελθούσῃ Κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξίας ἡ Α. Σ. ἐτέλεσεν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν συλλειτουργούντων τῶν Ἁγίων Συνοδικῶν Σύρου-Τήνου κ. Ἀθανασίου καὶ Γυθείου-Οἰτύλου κ. Διονυσίου καὶ ἐδίδαξε τὸ ἐκκλησίασμα διαλαβὼν περὶ τῶν ἐνδόξων ἀγώνων τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, δι' ὧν ἐστερεώθη ὁ Χριστιανισμὸς ἀσάλευτος ἐπὶ πάσης τῆς ἑλληνικῆς γῆς καὶ περὶ τῶν τελευταίων κατὰ τῆς εἰκονομαχικῆς αἱρέσεως ὑπερεκατονταετῶν ἀγώνων, ἐξ ὧν ἐξῆλθε διὰ τῆς ζ' οἰκουμενικῆς Συνόδου θριαμβεύουσα ἡ Ὀρθοδοξία, καὶ ἑρμηνεύσας τὸν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου δογματικὸν ὅρον τῆς Συνόδου ταύτης ὅτι ἡ τῶν εἰκόνων προσκύνησις δὲν ἀνήκει εἰς τὰς εἰκόνας αὐτὰς ἀλλὰ δι' αὐτῶν διαβαίνει ἐπὶ τὸ πρωτότυπον, εἰς τὰ εἰκονιζόμενα δηλ. ἱερὰ πρόσωπα, ἡ δὲ ἀληθινὴ λατρεία πρέπει μόνῃ τῇ θείᾳ φύσει.

—Τὴν Α. Σ. ἐξακολουθοῦσιν ἐπισκεπτόμενοι καὶ συγχαίροντες ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν θρόνον Ἀθηνῶν πυκναὶ ὁμάδες κληρικῶν καὶ πολιτῶν τῶν τὰ πρῶτα φερομένων, συμβούλια καὶ ἀντιπροσωπεῖαι σωματείων καὶ συλλόγων κτλ. Μεταξὺ ἄλλων ἐπεσκέψαντο Αὐτὴν ὁ ἱ. κλῆρος τῆς μητροπολιτικῆς Αὐτοῦ δικαιοδοσίας, τὰ Ἡγουμενοσυμβούλια τῶν Μονῶν, οἱ φοιτηταὶ τῆς θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου κτλ.

—Ὡσαύτως πολυάριθμα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα ἐξακολουθοῦσι καταφθάνοντα ἔκ τε τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

—Ἡ Α. Σ. ἀνέθηκε προσωρινῶς καθήκοντα πρωτοσυγκέλλου καὶ διευθυντοῦ τῶν γραφείων τῆς ἱ. Μητροπόλεως εἰς τὸν ἱεροκήρυκα Ἀττικῆς Πανοσιολογ. Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμονα Φωστίνην.

—Ἡ Α. Σ. συνειργάσθη ἐντὸς τῆς ἑβδομάδος ἐπανειλημμένως μετὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τοῦ τμηματάρχου κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου περὶ τῶν ὑπὸ μελέτην καὶ ἑτοιμασίαν ἐκκλησιαστικῶν νομοσχεδίων.

—Ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐψηφίσθη ἤδη κατ' ἀρχὴν νομοσχέδιον περὶ παροχῆς εἰς τοὺς συνοδικῇ ἀποφάσει ἀναλαμβάνοντας καθήκοντα τοποτηρητοῦ χηρεύοντος μητροπολιτικοῦ ἢ ἐπισκοπικοῦ θρόνου Ἀρχιερεῖς διακοσιοδράχμου μηνιαίου ἐπιδόματος ἐκ τοῦ γεν. ἐκκλησ. ταμείου.

Ἱερὰ Σύνοδος. Χθές, Παρασκευήν, συνεκροτήθη ἡ πρώτη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ νέου Μητροπολίτου συνοδικὴ συνεδρία. Ἡ Α. Σ. προσηγόρευσε φιλαδέλφως τοὺς ἁγίους Συνοδικούς, ηὐχαρίστησε διὰ τὴν ἐκλογήν του, ἐξεδήλωσε τὴν ἀπόφασίν του ὅπως συνεισφέρῃ ὅλας του τὰς δυνάμεις ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξέφρασε τὰς ἐλπίδας, ἃς στηρίζει ἐπὶ τῶν συμπονούμενων αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον, εἰς ὃ ἐκλήθη. Οἱ ἅγιοι Συνοδικοὶ Θεσσαλιώτιδο καὶ Γυθείου ἐξέφρασαν τὴν χαρὰν τῆ Ἱ. Συνόδου διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴ εὐχαρίστησιν δι' ὅσα προγραμματικῶ ἐξέθηκεν ἐπ' Ἐκκλησίας ὁ νέος Μητρο πολίτης, καὶ ἐβεβαίωσαν ὅτι θὰ παρέχωσι πρόθυμον τὴν ὑποστήριξιν αὐτῶ εἰς πᾶν μέτρον καλὸν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας.

—Ὁ Σεβ. Γυθείου ὑπέβαλε σύντομο ὑπόμνημα περὶ συντομεύσεως τῆς θεία λειτουργίας.

—Ἐπετράπη ἡ τέλεσις γάμων ἐν τ Μ. Τεσσαρακοστῇ εἰς ἀπάντησιν ὑπο βληθεισῶν αἰτήσεων, δεδομένου ὅτ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ νβ' κανόνος τῆ ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου δὲν ἀπαγορεύ ται ἡ τέλεσις τοῦ μυστηρίου αὐτοῦ ἀλ αἱ συμπαρομαρτοῦσαι διασκεδάσεις.

—Κατεδικάσθη ὁ ἐκ τῆς ἐπισκοπῆ Ναυπακτίας ἱερεὺς Κωνσταντ. Ἀνδρε πουλος ἐπιεικῶς εἰς πεντάμηνον ἀργία διότι ἠπείθησεν εἰς προηγουμένην κ ταδίκην αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐπισκοπικ δικαστηρίου.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐν Ἀθήναις . . . . *δρχ.* 10
Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις . . . . . » 12
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . » 15
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0,35.

ΓΡΑΦΕΙΑ

ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀθηνῶν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ **Χ. Ι. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ** δ.